

Oponentský posudek diplomové práce

Název práce: Životní příběhy uživatelů nelegálních drog
Autor práce: Bc. Lucie Šromová
Obor studia: Pedagogika volného času (NMgr.)
Posudek vypracoval: PaedDr. Petr Bauman, Ph.D.
Datum: 17. 5. 2022

Výzkumným cílem posuzované diplomové práce bylo „poznat životní příběhy abstinujících uživatelů drog.“ (s. 6). Formou narativního kvalitativního výzkumu se autorka snaží zjistit „příčiny, proč respondenti začali drogy užívat, jaký byl jejich život v době užívání, co stálo za rozhodnutím abstinovat a jak se z drogové závislosti vyléčili“ (tamtéž).

Jazyková a formální stránka práce, použité zdroje

Text práce po stránce formální odpovídá požadavkům odborného stylu, správně odkazuje na použité zdroje, drobně „učesat“ by zasloužily snad jen průběžné bibliografické odkazy (sjednotit psaní verzálek apod.).

Použité zdroje považuji vzhledem k zaměření práce za relevantní. Kladně hodnotím, že se autorka snaží pracovat i se zdroji cizojazyčnými.

Množství jazykových chyb není zcela zanedbatelné, nicméně odpovídá průměru diplomových prací.

Obsahová stránka práce

Autorka práci člení na část „teoretickou“ (jedná se o kapitoly 1–6) a „praktickou“ (výzkumnou). Struktura práce je sice přehledná, ale mám otázky nad tím, zda zařazení teoretických kapitol před kvalitativní výzkum není spíše kontraproduktivní (na rozdíl od výzkumu kvantitativního, kde teorie obvykle předchází výzkumu). Takto došlo mimo jiné k tomu, že relevance některých kapitol vzhledem výzkumnému cíli práce je sporná (zejm. kap. 1.2 a 3.2 považuji za zbytečné). U některých kapitol by namísto povšechných informací bylo vhodnější uvést takové informace, které by čtenáři usnadnily porozumění dalšímu textu. Zde mám na mysli zejm. kapitolu 1.3, která je věnovaná přehledu dělení drog uváděného v literatuře. Mám za to, že čtenář by spíše uvítal „klasifikaci“, která by odpovídala tomu, jak o drogách vypovídají respondenti, včetně možného uvedení poznámek ke slangu subkultury uživatelů návykových látek. Možná by se tak ukázalo, že podstatnějším „dělením“ by bylo dělení na drogy „začátečnicků“ a „pokročilých“, že nejde jen o druh drogy, ale také o způsob jejího užívání či aplikace apod.

Oceňuji zařazení přepisů rozhovorů s respondenty do příloh.

Úvodní teoretické kapitoly považuji za poměrně slabé. Mají spíše povahu „výpisků z literatury“. U kapitol věnované tématu hodnot považuji za problematické, že se autorka omezila na poměrně úzkou perspektivu psychologie hodnot, a nijak nezohlednila perspektivu etiky.

Co se týče vlastního výzkumu, velmi oceňuji schopnost autorky vést s respondenty rozhovor a získat vypovídající data. Za silnou stránku práce považuji také zpracování výzkumných dat v podobě analýzy příběhů, jejich „základních stavebních kamenů“ či témat, která se objevovala napříč příběhy. Autorce se podařilo přinést poměrně plastický obraz reality a příběhy respondentů dobře zachytit. Snad jen text kapitoly označené poměrně nešťastně jako „sebehodnocení výzkumníka“ by bylo lepší propojit

s uvedením do výzkumu a s analýzou dat ve smyslu zachycení vlastní reflexe průběhu výzkumu a sebereflexe výzkumníka při vedení rozhovorů a jejich následné analýze a interpretaci.

Za slabší pak považuji diskusi výzkumu. Text uvedený v příslušné kapitole by spíše odpovídal rozšíření jinak poměrně stručného závěru. Naopak v diskusi postrádám pokus vztáhnout výsledky výzkumu k jiným obdobně zaměřeným výzkumům či k relevantní teorii. V tomto směru bych uvítal, pokud by se diplomantka v průběhu obhajoby vyjádřila k tomu, jak nebo zda vidí nějakou souvislost mezi závěry svého výzkumu a některými dalšími výzkumy.

Domnívám se, že posuzovaná diplomová práce je z hlediska zpracování vlastního výzkumu a prezentovaných závěrů výborná. Podstatnější rezervy vidím v absenci propojení vlastního výzkumu s dalšími podobně zaměřenými výzkumy a odkazovanou teorií. Z výše uvedených důvodů navrhuji hodnocení „*velmi dobře*“ až „*dobře*“. Vzhledem k tomu, že výzkum byl realizován velmi zdařile, v rámci naznačeného rozpětí se kloním k hodnocení „*velmi dobře*“.